

Bukleti oxudunuz!
Talassemiya haqqında məlumat aldınız!
İndi bukleti dost və tanışlarınıza verin,
bununla məlumatın daha geniş
yayılmasına köməklik edin.

Buklet Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 26 noyabr 2010-cu il tarixli 223 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş "2011-2015-ci illər üçün talassemiyanın müalicə və profilaktikası üzrə Tədbirlər Proqramı"nın icrası ilə bağlı Səhiyyə Nazirliyinin Tədbirlər Planına əsasən İctimai Səhiyyə və İslahatlar Mərkəzi tərəfindən hazırlanmış və çap edilmişdir. Bukletdə dərc olunanlar Səhiyyə Nazirliyinin baş hematoloqu və Respublika Talassemiya Mərkəzinin direktoru ilə razılaşdırılmışdır.

Bakı, AZ1122, H.Zərdabi küç.,96
Tel: 431-60-88, Faks: 430-52-85
office@isim.az www.isim.az

TALASSEMIYA

bunları bilmək vacibdir!

GƏLƏCƏK ANA VƏ ATALAR!
SİZ TALASSEMIYALI XƏSTƏ
UŞAĞIN DÜNYAYA GƏLMƏSİNİN
QARŞISINI ALA BİLƏRSİNİZ!

TALASSEMIYA NƏDİR?

Talassemiya ağır irsi qan xəstəliyidir və iki talassemiya daşıyıcısı evləndikdə onların uşaqlarında inkişaf edə bilər.

TALASSEMIYANIN İKİ NÖVÜ MÖVCUDDUR:

- Talassemiyanın daşıyıcılığı. Bu, xəstəlik deyildir, lakin belə şəxslər talassemiyanı uşaqlarına ötürə bilərlər.
- Talassemiya xəstəliyi (böyük talassemiya).

TALASSEMIYA DAŞIYICILIĞI NƏDİR?

Valideynlərin yalnız birindən talassemiya genini (əlamətini) alan şəxs talassemiyanın daşıyıcısı olur. Talassemiya daşıyıcıları anadan olandan ömürlərinin sonuna kimi bu əlaməti özlərində saxlayırlar. Belə şəxslər sağlamdırlar, lakin onların bəzilərinə yüngül qanazlığına təsadüf edilə bilər.

TALASSEMIYA DAŞIYICISI OLUB-OLMADIĞINIZI NECƏ MÜƏYYƏNLƏŞDİRMƏLİSİNİZ?

Talassemiya daşıyıcısı olub-olmadığınızı dəqiqləşdirmək üçün xüsusi laborator müayinədən keçməyiniz vacibdir.

ƏN VACİB MƏSƏLƏ isə bundan ibarətdir ki, talassemiyanın daşıyıcılığı həm Sizdə, həm də həyat yoldaşınızda varsa, onda Sizin talassemiyalı xəstə uşaqlarınız doğula bilərlər. Ailədə talassemiyalı uşağın olması isə çətin, əziyyətli və olduqca baha başa gələn müalicəyə ehtiyac doğurur.

TALASSEMIYA DAŞIYICILARI NƏYİ BİLMƏLİDİRLƏR?

Talassemiya daşıyıcılığı Sizin sağlamlığınız üçün heç bir təhlükə yaratmır. Talassemiya daşıyıcısının həyat yoldaşında talassemiyanın əlamətləri yoxdursa, onların uşaqlarında heç vaxt böyük talassemiya xəstəliyi inkişaf edə bilməz. Amma onların övladlarının bəzilərinə talassemiya daşıyıcısı olmaq və bu əlaməti gələcək nəsillə ötürmək ehtimalı vardır (1 sayılı şəkə bax). Valideynlərin hər ikisi talassemiya daşıyıcısıdırsa, bu zaman onların övladları üçün ciddi təhlükə yarana bilər, yəni onlarda talassemiya xəstəliyinin inkişaf etmə ehtimalı ortaya çıxır. Ailədə xəstə uşağın olub-olmamasından asılı olmayaraq, hər bir hamiləlik zamanı talassemiyalı uşağın doğulması ehtimalı eynidir və 25% təşkil edir (2 sayılı şəkə bax).

TALASSEMIYA XƏSTƏLİYİ (BÖYÜK TALASSEMIYA) NƏDİR?

Hər iki valideyndən talassemiya genini alan uşaqlarda talassemiya xəstəliyi (böyük talassemiya) inkişaf edir. Talassemiyalı uşaq anadan olanda sağlam uşaqlardan seçilmir. Anadan olduqdan 3-11 ay sonra uşaqlarda qanazlığı inkişaf etməyə başlayır, onların rəngi solur, iştahsızlıq, halsızlıq meydana çıxır, yuxu pozulur. Böyüdükcə xəstə uşaq fiziki inkişaf baxımından yaşıdlarından geri qalır. Onların daxili orqanlarında (qara ciyər, dalaq, ürək) və sümüklərində dəyişikliklər baş verir. Uşağın xarici görünüşü də dəyişir. Böyük talassemiyalı uşaqların əsas müalicəsi onlara bütün ömürləri boyu hər ay qan köçürülməsindən ibarətdir. Bununla yanaşı xəstələrin daxili orqanlarında toplanan və onların fəaliyyətini pozan dəmir artıqlığının aradan qaldırılması üçün dəmirqovucu dərmanlardan da istifadə olunur. Lakin müntəzəm müalicə almayan xəstə uşaqlarda ürək-damar çatışmazlığı, qara ciyər xəstəliyi, endokrin pozğunluqlar inkişaf edir və belə uşaqlar 10 yaşına çatmadan tələf olur.

TALASSEMIYANIN DÜNYADA YAYILMASI

3 sayılı şəkildə verilmiş dünya xəritəsində ölkəmizin talassemiya qurşağında yerləşdiyi aydın görünür. Azərbaycanda talassemiya daşıyıcıları əhalinin 8%-ni təşkil edirlər.

■ Talassemiyanın yayıldığı əsas regionlar

GƏNCLƏR! EVLƏNMƏDƏN ÖNCƏ TALASSEMIYA DAŞIYICILIĞINA GÖRƏ XÜSUSİ MÜAYİNƏDƏN KEÇMƏYİ UNUTMAYIN!

BU MÜAYİNƏ B.Ə.EYVAZOV ADINA ELMİ-TƏDQIQAT HEMATOLOGIYA VƏ TRANSFUZIOLOGIYA İNSTİTUTUNDA VƏ RESPUBLİKA TALASSEMIYA MƏRKƏZİNDƏ APARILIR.

B.Ə.EYVAZOV ADINA ELMİ-TƏDQIQAT HEMATOLOGIYA VƏ TRANSFUZIOLOGIYA İNSTİTUTU

Ünvan: AZ1007, Bakı, Mirəli Qaşqay küç., 87
Telefon: 440-63-34, 440-87-04 / Faks: 440-63-34

RESPUBLİKA TALASSEMIYA MƏRKƏZİ

Ünvan: AZ1072, Bakı, Fətəli Xan Xoyski pr., 866-cı məhəllə
Telefon: 564-27-05 / Faks: 564-27-35